

Sygn. akt I ACa 674/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Magdalena Natalia Pankowiec (spr.)
Sędziowie	:	SSA Bogusław Suter SSA Dariusz Małkiński
Protokolant	:	Łukasz Patejuk

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2018 r. w Białymstoku na rozprawie

sprawy z powództwa **W. W.**

przeciwko **M. M. (1), J. S., Z. M. (1) i D. Z. (1)**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży

z dnia 15 czerwca 2018 r. sygn. akt I C 712/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 18.750 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej;

III. nakazuje Skarbowi Państwa – Sądowi Okręgowemu w Łomży, aby wypłacił adwokatowi A. W. kwotę 12.450 zł powiększoną o należną stawkę podatku VAT tytułem wynagrodzenia za świadczoną z urzędu pomoc prawną.

(...)

Sygn. akt I ACa 674/18

UZASADNIENIE

Powód W. W. precyzując ostatecznie dochodzone roszczenie jako wynikające z naruszenia dóbr osobistych domagał się nakazania określonego zachowania się, zaprzestania używania jego głosu i technologii oraz nakazania niekojarzenia

jego osoby jako (...) z zespołami muzycznymi (...). Wnosił nadto o zasądzenie kwot po 11.111.111,11 zł, łącznie 55-555-555,55 zł, z tym że odsetki winy być naliczane od kwoty 44.444.444,44 zł. W uzupełnieniu braków formalnych pozwu jako pozwanych wskazał osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą pod nazwami zespołów muzycznych, tj. M. M. (1) (zespół (...)), J. S. (zespół (...)), Z. M. (2) (zespół (...)) i D. Z. (2) (zespół (...)). W uzasadnieniu podał, że przeciwko zespołowi (...) toczy się postępowanie w Prokuraturze Rejonowej w Białymstoku. Natomiast zespoły (...) zlecały kradzież jego remiksów i utworów własnych jego sąsiadom w M.. Zespół (...) skopiował jego wersję teledysku z serwera ftp T. i przesłał do emisji w (...). Wykasowano nawet część plików z serwera ftp na(...) lecz rzuty są na F.. Powód ma na swoim dysku pliki oryginalne. Poza tym serwer powoda ma określoną bazę plików, która była dostępna dla DJ bez haseł. Pozwani mieli dopuść się kradzieży plików – utworów muzycznych z niezabezpieczonego hasłem konta powoda na serwerze (...), do których powodowi przysługują prawa twórcy, a następnie rozpowszechniali owe utwory.

Powód nie wskazał, kiedy i które utwory zostały wykorzystane przez pozwanych, za każdy domagał się kwoty 111.000 zł, zaś jako podstawę prawną roszczenia przywołał treść przepisów z art. 23, 24 k.c. oraz art. 448 k.c.

Wobec niewskazania osób fizycznych lub prawnych prowadzących zespoły muzyczne (...) – pozew w tej części został zwrócony prawomocnym zarządzeniem z 3 kwietnia 2018 r. (k. 68).

Pozwani wnosili o oddalenie powództwa.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Łomży oddalił powództwo. Rozpoznawał je jako roszczenie o ochronę dóbr osobistych, połączone z żądaniami zadośćuczynienia pieniężnego przewidzianego w art. 448 k.c. Wskazał, że zgodnie z zasadą iura novit curia, powód nie ma obowiązku przytoczenia podstawy prawnej dochodzonego roszczenia. Jednak powołanie konkretnej podstawy prawnej zgłoszonego żądania nie jest bez znaczenia, chociaż to obowiązkiem sądu jest kwalifikacja prawna roszczenia i zastosowanie właściwych przepisów materialnoprawnych. Sytuuje bowiem roszczenie w określonych granicach faktycznych i prawnych.

Wobec powołania się przez powoda reprezentowanego przez fachowego pełnomocnika na przepisy z art. 23 i 24 k.c. oraz 448 k.c. Sąd nie rozważał ochrony przewidzianej w art. 78 i 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 4 lutego 1994 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 880).

Powód na rozprawie z 11 czerwca 2018 r. wskazywał, że jego prywatne zdjęcia i nagrania video zostały opublikowane przez P. T.. Poza tym pozwani publikowali w telewizji (...) utwory z listy z k. 8 – 10, których remiksy powód wykonał. Podał, że jako disc jockey może remiksować wszystkie utwory. Wykonał remiks klipu(...) wykonywanego przez Zespół (...), który został przekazany do telewizji. Poza tym pozwani sprzedawali jego utwory bez uzyskania zgody, chodzi o aranżacje i głos powoda.

Żądanie powoda wywiedzione na podstawie art. 23 k.c. rozważył w kategoriach ochrony jego dobrego imienia (godności) i wizerunku w związku z działalnością postrzeganą przez niego jako działalność artystyczna. Wobec niespójności twierdzeń zawartych w pozwie i pismach procesowych oraz wyjaśnieniach na rozprawie, wyraził przypuszczenie, że powodowi chodzi o fakt, że miksowane przez niego utwory zostały wykorzystane przez pozwanych, co naraziło go na utratę renomy. Dlatego żądał ochrony w postaci określonego zachowania się, zaprzestania używania jego głosu i technologii oraz nakazania niekojarzenia jego osoby jako DJ Echo (art. 24 k.c.) oraz zadośćuczynienia pieniężnego za tak rozumianą krzywdę (art. 448 k.c.).

Odnosząc się do tego wskazał, że przede wszystkim powód nie udowodnił, aby posiadał autorskie prawa osobiste lub majątkowe do utworów z listy przedstawionej na kartach 8 – 10 akt sprawy. Trudno też było określić, czy chodziło w niej o tytuły utworów muzycznych, czy o jakieś zestawienie treści kompilowanych przez powoda i przechowywanych w formie cyfrowej pod wskazywanymi nazwami. Niektóre nazwy sugerują, że chodzi o powszechnie znane utwory muzyczne popularnych na świecie autorów i wykonawców (M. H., M.).

Dodał, że jeżeli powód zajmował się prezentacją muzyki w lokalach posiadających umowę licencyjną z organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, to był uprawniony do odtwarzania muzyki w formie tzw. miksów, z oryginalnych nośników wyposażonych w zgodę producenta/dystrybutora na publiczne odtwarzanie. Jeżeli nawet przyjął, że powód był producentem fonogramów lub wideogramów i mogło mu przysługiwać wynagrodzenie, o jakim mowa w art. 94 ustawy o prawie autorskim, to nie wykazał, aby takie roszczenia służyły mu przeciwko pozwanym.

Pozwani, trudniący się działalnością muzyczną i estradową w formie zespołów muzycznych zaprzeczyli kategorycznie, aby kiedykolwiek wykorzystywali jakiekolwiek utwory powoda, którego w ogóle nie znają. Korzystają bowiem z własnych produkcji muzycznych i są ich odtwórcami w ramach prowadzonej działalności estradowej. Powód zaś nie przeprowadził jakiegokolwiek dowodu pozwalającego czynić pozytywne ustalenia w tej mierze (art. 6 k.c.). Powodowie nie korzystali z pseudonimu DJ Echo i nie znają nikogo, kto by takiego pseudonimu używał.

Zauważył, że jeśli nawet powód miał przechowywać wskazywane przez siebie pliki na serwerze bez hasła, czyli w formie ogólnodostępnej, brak było podstaw, aby przyjmować, że pozwani czerpali z tego źródła.

Oddalając wnioski dowodowe powoda wskazał, że pozwanych nie dotyczyło postępowanie prowadzone przez Prokuratora Rejonowego w Białymstoku, gdyż według twierdzeń powoda związane był z zarzutami kierowanymi przez niego do zespołu (...), którego członkowie nie są pozwanymi w niniejszym procesie, co czyniło bezprzedmiotowym przeprowadzenie dowodu z akt tego postępowania. Również dowód z płyt CD, o których powód twierdził, że zawierają jego głos i technologię, nic nie wnosił i nie był przydatny w sprawie.

W tej sytuacji, nie widząc związku roszczeń powoda z pozwanymi, którzy nie mieli z nim kontaktu na żadnej płaszczyźnie, Sąd oddalił wszystkie roszczenia powoda jako nieudowodnione. Ponieważ powód nie wykazał, aby jego dobra osobiste zostały naruszone przez pozwanych, nie było podstaw do zastosowania przepisu art. 448 k.c.

Uzasadniając rozstrzygnięcie o kosztach wskazał, że zasądzenie od powodów zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego było uzasadnione tym, że powództwo było całkowicie bezzasadne. Nie znalazł też podstawy do stosowania wobec powoda zasady wyrażonej w art. 102 k.p.c. Zwolnienie strony od kosztów sądowych nie zwalnia jej od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Powód, działając poprzez ustanowionego z urzędu pełnomocnika, wniósł apelację od tego wyroku. Jakkolwiek na wstępie wskazał, że zaskarża go w całości, wskazany już jej zakres, a także wniosek apelacji zmierzają do podważenia rozstrzygnięcia o roszczeniu majątkowym.

W apelacji został sformułowany zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez ocenę materiału dowodowego w sposób jednostronny polegający na uznaniu za nieudowodnione twierdzeń powoda, że pozwani w sposób bezprawny weszli w posiadanie utworów muzycznych powoda, a następnie je bezprawnie rozpowszechniali, w sytuacji gdy powód przedłożył materiał dowodowy potwierdzający te twierdzenia. Wniósł o zmianę wyroku w punkcie I i zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kwoty dochodzonej pozwem, a także w punktach II i III poprzez zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz ustanowionego z urzędu pełnomocnika kosztów świadczonej z urzędu pomocy prawnej.

Dodatkowo na podstawie art. 380 k.p.c., podnosząc zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. zaskarżył wydane na rozprawie z 10 czerwca 2018 r. postanowienia:

- 1) o oddaleniu wniosku powoda o zwrócenie się do Prokuratury o udzielenie informacji odnośnie toczącego się postępowania z zawiadomienia powoda odnośnie wykorzystywania jego twórczości przez pozwanych;
- 2) o oddaleniu wniosku powoda o dopuszczenie dowodu z zawartych na nośniku elektronicznym w postaci płyty CD kopii twórczości pozwanego.

Wnosił ponadto o zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja jest bezzasadna.

Podniesiony w niej jako jedyny zarzut uchybienia procesowego (naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.) nie został poparty żadną jurydyczną argumentacją. Tymczasem dla skuteczności tego zarzutu konieczne jest nie samo stwierdzenie, że rozumowanie Sądu jest nacechowane jakąś nieprawidłowością, ale określenie jej powodów, tj. wykazanie jakie kryteria wymienione w art. 233 § 1 k.p.c. zostały naruszone przy ocenie wiarygodności i mocy zaoferowanych dowodów. W szczególności, czy uchybia ona i z jakich względów zasadzie wszechstronności, zasadom doświadczenia bądź logiki formalnej. Skarżący w uzasadnieniu tego zarzutu odwołuje się tymczasem wyłącznie do twierdzeń powoda o faktach oraz materiału w postaci listy utworów jego autorstwa, które „zdaniem powoda” były publikowane przez pozwanych w telewizji, rozgłośniach na płytach CD i wykorzystywane na koncertach. Nie wyjaśnia jednak związku tych dowodów z dochodzonym roszczeniem. To, że powód zaoferował określone środki dowodowe, poprzez które chciał wykazać, że jest autorem figurujących w wykazie utworów muzycznych, nie oznacza bowiem, że za ich pomocą potwierdzi jego tezę tak o ich autorstwie, jak o bezprawnym posługiwaniu się przez pozwanych jego twórczością. Na te okoliczności żadnych dowodów nie przedstawił.

Należy także zaznaczyć, że Sąd w istocie nie dokonywał oceny tych dowodów pod kątem wiarygodności, a jedynie zawarł w uzasadnieniu wyroku konstatację, że nie są wystarczające dla wykazania ani faktu jego autorstwa, ani bezprawnego wykorzystywania twórczości, przez co powód nie sprostał obowiązkowi dowodzenia, który ciąży na nim z mocy art. 6 k.c. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. okazał się zatem bezprzedmiotowy.

Niezasadne jest również zaskarżenie w trybie art. 380 k.p.c. postanowień Sądu Okręgowego o oddaleniu wniosków dowodowych. Postępowanie dowodowe powinno się toczyć w obrębie faktów i środków dowodowych służących ich wykazaniu, jeśli mają znaczenie dla rozstrzygnięcia (art. 227 k.p.c.). Pozostałe dowody, mimo przekonania strony o ich doniosłości, nie powinny być przedmiotem postępowania. Sąd Okręgowy słusznie uznał, że dowód z akt postępowania prowadzonego przez Prokuratora nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, ponieważ doniesienie złożone przez powoda, co sam stwierdził, nie dotyczyło żadnego z pozwanych, ale osoby trzeciej, spoza kręgu uczestników procesu. Co zaś się tyczy dowodu z płyt CD, Sąd Apelacyjny wypowiedział się w poprzednich akapitach, dzieląc stanowisko Sądu Okręgowego, że nie są przydatne dla rozstrzygnięcia. Ich odtworzenie w toku procesu nie doprowadziłoby, bowiem do udowodnienia ani autorstwa, ani faktu bezprawnego wykorzystywania przez pozwanych twórczości powoda, a tylko w razie wykazania obu tych okoliczności możliwe byłoby uwzględnienie powództwa. Przeprowadzając te dowody Sąd naruszyłby właśnie normę art. 227 k.p.c., której zdaniem skarżącego miałby uchybić oddalając jego wnioski.

Nie da się podzielić tezy skarżącego, że doszło do uchybienia z tej przyczyny, że analiza nagrań zgromadzonych na serwerze powoda przez kompetentnego biegłego pozwoliłaby na ocenę, że twórczość pozwanych jest tożsama z twórczością powoda i prowadziła do ustalenia faktu bezprawnego posługiwania się nią przez pozwanych. Przede wszystkim należy wskazać, że wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego nie został w ogóle sformułowany ani w postępowaniu przed Sądem Okręgowym, ani Sądem Apelacyjnym. Do tej pory nie została także sprecyzowana teza dowodowa, gdyż nie można za taką uznać ogólnego stwierdzenia, że porównanie twórczości powoda i pozwanych przyniosłoby oczekiwany przez tego pierwszego rezultat. Nie zostało również wskazane, które konkretnie i przez którego z pozwanych wykonywane utwory stanowią twórczość powoda, poza powołaniem się na remiks) klipu (...), zespołu (...). Skarżący ogranicza się wyłącznie do ogólnikowego stwierdzenia o wykorzystywaniu jego twórczości przez niesprecyzowane podmioty, co nie może być podstawą udzielonego biegłemu zlecenia. Sąd natomiast nie ma obowiązku zastępowania w aktywności procesowej strony, zwłaszcza w sytuacji gdy jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Z tych względów należy podzielić i przyjąć za własne niepodważone w apelacji ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, a także podzielić jego ocenę, że fakt naruszenia dóbr osobistych powoda nie został wykazany. To ostatnie należy uzupełnić tylko stwierdzeniem, że w ramach przytoczonej przez powoda podstawy prawnej powództwa – art. 23 k.c. mieści się nie tylko jego godność i wizerunek, a w tej to płaszczyźnie Sąd Okręgowy wstępnie rozważał podstawę

powództwa, lecz także twórczość artystyczna – niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Jakkolwiek wskazał, że wobec zakresienia ram prawnych powództwa, nie rozważał udzielenia ochrony na podstawie art. 78 i 79 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, w istocie poczynił ustalenia i dokonał oceny prawnej powództwa w zakresie wystarczającym dla prawidłowego wyrokowania o żądaniu udzielenia ochrony twórczości artystycznej powoda.

Z przytoczonych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację i rozstrzygnął o kosztach procesu po myśli art. 98 k.p.c.

(...)